

ΚΑΛΛΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ – ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΝΑ

(Τα λογια εδω περιγραφουν ενα συμβαν/περιπετια περιπου τον Οκτοβριο-Νοεμβριο 1955 σε ενα μικρο χωριο της Κυπρου. Τοτε ο Αγγλικος στρατος αρχισε καταδιωξεις κατα του Ελληνικου πληθισμου που οι Αγγλοι θεωρουσαν οτι ητε ειταν μελοι της ΕΟΚΑ η βοηθουσαν την οργανωση εναντι της Αγγλικης απικιοκρατιας. Η Καλλου (Καλλιοπη) σ'αυτη την καταγραφη αντιπροσωπαιβει ολες τες γυναικες – νεαρες, μεσοκοπες, γρηες, μανες η μην – που εδωσαν μια απιστευτη παρουσια στην επανασταση του Ελληνα-Κυπριου για την λευτερια του νησιου του και Ενωση με την μανα Ελλαδα).

Γυριζει η μιλοπετρα πας στες ελλιες καπαλιν,

Δημμενει πας στον γαδαρον σαν το μορον στ'αρφαλιν.

Στην λαμιντζαναν, σαν χρυσον υγρον, το λαδιν τρεσιει

- Αχνιζει σαν την τσιμηννιαν που τον σιημωναν βρεσιει.

Απογεμμαν Κυριακης. Τζιοι χωρκανοι γεμωσαν

Τους καφενεες του χορκου τζιε στα χαρκια το 'στρωσαν.

Πολλοι μιτσιοι μεσ' στην αυλην της εκκλησιας φωναζουν,

Χοχωην καμνουν οι πελλοι, σαν πετινοι που κραζουν.

Λυνκριν τζιε πηλλιες πεζουσιν τζιε καμνουν φασαριαν.

Καμμιαν δεν εχουν σημερα να καμουν ανγκαριαν.

Στου Τσιατταλου τον λιομυλον εμεις ομως ζεγμενοι

Δουλεβκουμεν σαν μελησσεσ, ουλλοι μανικομενοι.

Σαν την ασγουραν, απαυστα, η λιοπετρα γυριζει.

Το φρεσκον λαδιν, σαν αθθος ελλιας, μουσκομυριζει.

Του Τσιατταλου τ'ασπρα γυαλλια που τον αχνον ζωφφωσαν

Σαν νεκατωννει τες ελλιες που 'κομα δεν ελλιωσαν.

Τζιε ο Ττοφης που το σατσιην ελλιες στον μυλον βαζει.

Η λαμιντζανα γεμωσεν τζι' ο Γιωρκος την αλλαζει.

Εγιω μαζιν με το Πετρην κρατουμεν μιαν κοφειναν

Γεματην ελλιοκοκκονα ξερα που τωρα 'μειναν,

Την περνουμεν στην κοπρηαν, τζιαμε την ξαπολουμεν

- Πελλαρεις, ξημαρολογια λαλουμεν τζει γελουμεν.

Τζει η Μαρουλλα εφερεν ζεστες πολλες καπυρες,
Πορτοκαλλαδες της ΚΕΑΝ τζει δκυο μπουκαλλες μπυρες.
Πας' στην πεζουλαν της αυλης σε πιατα τα 'σει στρωσει.
Στον πεθερον της το κλυδιν για τα ποτα 'σει δωσει.
Τζει η Καλλου του Τσιατταλου με φορτωμενα σιεργκα
Μας φαιρνει τσακκηστες ελλιε, κουταλλια τζει μασιερκα.
Τα μαδκια της τα ουραννια σαν λαμπες σπιθηριζουν.
Σαν φκιορα εν τα φρυδκια της, που σαν γελα, αθθιζουν.

Τον γαδαρον εξεξεξεν, ο Γιωρκος, τζει τον περνει
Στην παγνην του τζει ασσιερων που το κοφηνιν γερνει.

Επαρτησαμεν δουλλιαν τζει στην πεζουλαν παμεν.
Βουττιν καπυρες καμνουμεν στο λαδιν για να φαμεν.

Μα ξαφνικα παωσαμεν, με ανοικτον το στωμαν !!
Βουηζει ουλλον το χορκον, σιεται 'ολαν' το χωμαν.
Στρατος Εγγλεζοι εφτασαν με τεθορακισμενα.
Φωναζουν, τρεχουν σαν θεργκα αγρια-πεινασμενα.
Κακα μαντατα φαιρνουσιν, για 'μας, οι στρατιωτες
Τζει σ'ουλλους τους συνκατοικους που ειναι πατριωτες.
Μα προ παντως για τον Ττοφην, γι'αυτον θα εν το τελος,
Γιατι μεσ' της Αντιστασης τον Πυριναν εν μελος.
Τροφοδωτα με τα φαγια τζει οπλα τους ανταρτες.
Χωσμενα εσειε στ'ασιερων τα οπλα τζει τους χαρτες.
Σε πολεμον βρησκουμαστεν με τους Εγγλεζους τωρα,
Η Κυπρος να λευτερωθει, δικη μας να'ναι χωρα.
Ταπραματα εν δυσκολα, πολλοι εσκοτωθηκαν,
Τζι' ανταρτες αλλοι στα βουνα, να πολεμουν, εβκηκαν.

Δκυο στρατωτες ανγκαδικω πασ' στου σπιδκιου το δωμαν.

Τα ποδκια μου κοπηκασειν, με λουννει κρυον δρωμαν.

“Εσεις να μεινετε δαμε, εγιω θα κανονησω

Τα οπλα τζει τα μυστικα να παρω να λατσησω”,

Λαλει μας τουτα ο Ττοφης, χωρις καλα να φαι,

Σηκωνεται τζει το 'βαλεν στον σταβλον για να παει.

Μα η Καλλου του Τσιατταλου αμεσως του φωναζει

Για να στραφει στο σπιτιν του, σαν μανα διαταζει.

“Τον γυον μου, τον Αντρεα μου, σαν το αρνιν τον 'δεισαν

Τζει σαν κακουργον στα τζειλλια της φυλακης εκλεισαν.

Εσεν θα σε κρεμμασουσιν Ττοφη, παιδιν μου, γιε μου.

Να μεν γενει τεθκιον κακον, κατησιει μας θεε μου !”

Με τουντα λογια, η Καλλου, στον σταβλον μεσα μπεννει,

Τα οπλα τζι' ουλλα τα χαρκια με πατσιαουρκα δεννει.

Σε κατσαρα τζει σε σιηννιες τα μπηει τζει τα χωννει

Τζει το δεματιν που 'καμεν στον νομον της φορτωννει.

Στην στραταν εξω εβκηκεν τζει φεβκει φορτωμενη,

Με την ποδκιαν στην μεσην της ακομα ναν' ζωσμενη.

Ο στρατωτης με θυμον “STOP THERE” (STAMATA !) της φωναζει.

Μα τζηνη 'κομα παρπατει, κουτσην δεν λοαρκαζει.

Το οπλον του εσηκωσεν ο αγγλος να την πεξει,

Μα η Καλλου σηοπιλη μπροστα του πα' να ρεξει.

Τζει η Μαρουλλα βουρησεν να πα' να βοηθηση

Την πεθεραν της που 'φτασεν τωρα κοντα στην βρηση,

Μα η Καλλου ψυθιστα λαλει της να την φησει,

Στο σπιτιν τζει στον αντραν της αμεσως να γυρησει.

Τζει η Μαρουλλα γυρησεν τζει μονην την αφιννει,

Μα τον εγγλεζον, με θυμον, στα μούτρα όμως φτίννει.

Το γαιμαν μεσα μας χογλα τζί' εμεις θα επεμβουμεν.

Ο Τσιατταλος ομως λαλει "εμεις μεν κοινηθουμεν".

"Αφηστε τες γενετζιες μας, αυτες θα την γλητωσουν,

Εσας οι αγγλοι, συουρα, εν να σας εισκοτωσουν".

Ακομα παει η Καλλου, ποττε δεν σταματαει.

Στην στρατα θανατου πικρου με πισμαν παρπαταει.

- *Κανενας δεν γεννηθηκεν για να την διοικησει.*
- *Δικη της η αποφαση ως ποσον εν να ζησει.*
- *Ξυπνατε ρε Σουλλιωτησες, ελατε να την δητε.*
- *Μεσ' στο κορμιν της ουλλες σας ξανα σας τωρα ζητε !*
- *Στην Κυπρον ξαναβλαστησεν το παθος τζί' η ορμη σας*
- *Τζιε μεσ' στα στηθκια της, δαμε, κρατα τα η αρφη σας !*
- *Ελατε, καμαρωστε την, χωρεψετε μαζιν της,*
- *Πριχου οι σφερες του εχθρου σκωτωσουν την ζωην της.*
- *Αθανατον ν'αναψετε δαδιν που την φωδκιαν της*
- *Να το 'χουν για εθθυμιον για παντα τα παιδκια της !*

Τα λογια γραφηκαν σε χαρτι την 1^ην Απριλιου 1994 στο Συδνευ Αυστραλιας.

Το ολο ποιημα εχει δυο σκελοι. Το πρωτο, και σπουδαιοτερο, ειναι τωρα εδω και μπορει να στεκεται μονο ως ειναι εδω. Το δευτερο κομματι συνδεεται με το πρωτο αλλα προς το παρον θα παραμενει στο συρταρι για μελλοντικη αποφαση.

Πανικος Χριστου της Ευτυχους. Peter Savvides.